

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
palk Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. — Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dnasul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 189.

Brașov, Joi 29 August (11 Septembrie).

1902.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Joi,
Tâlcarea capului sf. Ioan, diarul nu va apăre
până Vineri seara.

Aduarea Asociațiunei.

S'apropie éráși întrunirea anuală
generală a membrilor Asociațiunei
nóstre pentru literatura română și
cultura poporului român, a acestei
instituțiunii în jurul căreia chemate
sunt a se concentra toate elementele
bune ale națiunei nóstre, ca în jurul
celui mai însemnat focular intelec-
tual, merit a revérsera rađele culturii
națiionale asupra poporului român
din Carpați până la Tisa.

Deja peste câte-va zile Asocia-
țiunea se va întruni în adunare
generală la Oravița. În care vor avé
se se marcheze rezultatele obținute
de activitatea acestei societăți lite-
rare și culturale în decursul anului
espirat dela adunarea generală tre-
cută. Comitetul central a publicat
deja în foia „Transilvania“ un raport
aménunțit despre activitatea sa, care
va servi ca basă a desbaterilor a-
mintitei adunări.

În timpul din urmă și mai ales
de astă-vară, s'au ventilat prin dia-
rele nóstre cestiuni importante pri-
vitoare la problemele Asociațiunei și
ale secțiunilor ei științifice-literare.

Noué ni-se pare, că în aceste
discuțiuni s'a trecut nu numai odată
peste tîntă. E lucru firesc, ca mai
ales juna generație se reclame progrese
mai mari și mai vizibile ca cele de
până acum. Doué lucruri însă ni-se
pare, că se lasă din vedere în mani-
festarea acestui zel laudabil de pro-
gresare. Întâiu rezultă din diferitele
păreri și propunerii, ce s'au făcut și
se fac în sinul comitetului precum
și în afară de comitet, că nu există
încă destulă claritate asupra scopu-
lui ce trebuie să-l urmărească Asocia-
țiunea, firesce numai treptat, căci
salturi sunt încă și mai puțin posi-
bile pe terenul cultural, decât pe
alte terene. Al doilea reiese din
acele păreri și propunerii, că se dă
prea puțină importanță principiului
unei activități concentrice și siste-
matice pentru atingerea scopului și
prea mult se așteptă dela inițiativa
și dela activitatea individuală a ace-
lora, asupra cărora cade în rëndul
întâiu sarcina ei. Este un obicei
rău, contras din vechime, ce se ob-
servă la noi, și de care nu s'a des-
bărat încă nici tinerimea nóstră de
astăzi. Ea în avîntul său și sub im-
presiunea marilor exigente ale tim-
pului ar vré să aibă pretutindenea
tot nisce titani puternici și geniali,
cari singuri să ducă în spate totă
greutatea.

Și în adevér dorința acésta co-
răspunde întru cât-va realității în
viața și dezvoltarea nóstră. Fără
pretențiunea de a fi titani, cei-ce
duc astăzi greul muncii pentru
înaintarea Asociațiunei, mai ales în
despărțeminte, nu sunt în cele mai
multe casuri decât persoane singura-
tice. Pe umerii unuia se rađimă tot
succesul și nesuccesul și acésta nu
este bine, căci ori-cât de mult ar

corespunde acești singuratici cerin-
țelor, chiar și peste așteptare, nu se
póte ajunge la rezultatul dorit în
tote privințele și durabil, decât nu-
mai prin împreunarea forțelor și prin
divisiunea muncii.

De aici însă urmăze ceva ce
este în adevér neincunjurabil pentru
asigurarea progresului. Sarcina se se
împartă asupra tuturor, dér fie-care
se fie la locul său și se póta corés-
punde pe deplin problemei, ce-i este
încredințată după cum cere interesul
cel mare al Asociațiunei, și în mē-
sura în care o cere.

E învederat, că numai astfel se
póte asigura mersul dezvoltării Asocia-
țiunei nóstre pe base temeinice.
Pretutindenii în conducerea ei se fie
puși bărbați nu numai capabili, dér
tot-odată cu trup și suflet devotați
mării misiunii de a aprinde în tot
locul, de-alungul și de-alatul țării,
făclia însuflețirii pentru limba și li-
teratura română.

În acésta misiune am vėdut și
vedem noi indicat adevératul scop
al Asociațiunei. De aceea întot-déuna
am stăruit ca din centru se se dea
cu deosebire cea mai mare aten-
țiune despărțemintelor Asociațiunei
a căror activitate pėtrunde în stru-
turile cele mai largi ale poporului,
contribuind nemijlocit la deștepta-
rea și căștigarea lui pentru cauza
culturii națiionale. Și trebuie să mă-
turisim, că ne-ar fi plăcut, decă în
analele „Asociațiunei“ publicate în
fascicolul ultim al „Transilvaniei“
am fi vėdut mai pe larg și mai tem-
meinic reoglindate activitatea și
stăruințele acestor despărțeminte.
Cultivarea lucrării culturale, ce tre-
buie să se desfășure nemijlocit în
sinul poporului, se impune mai ales
în ținuturile unde Românii trăesc
amestecați cu elementele streine și
unde până acum ea încă n'a putut
prinde rădăcini.

Asociațiunea este o instituțiune
pentru luminarea poporului și în
deosebi a poporului nostru țeran.
Acésta se nu se uite, căci înainte
de-a ne clădi casa și de-ai pune
coperișul, trebuie să-i facem un fun-
dament tare și trainic, care nu se
póte așeđa așa numai dintr'odată.
Să recere dela noi încă multă și
îndelungată muncă, multe stăruințe
și jertfe până-ce se putem ajunge a
încheia legăturile temeliei.

În semnul acesta al stăruinței
pentru luminarea poporului se vor
întruni Duminecă membrii Asociațiunei
pentru prima-óră sub conducerea
noului președinte, amic probat al
culturii poporului, Dr. Alexandru
Mocsonyi.

Dorim din suflet, ca rezultatele
consfătuirei lor se fie cele mai bune
și salutare pentru popor și cultura
nóstră națiională!

„Memento pentru Ungaria.“ Sub
titlul acesta publică „Neues Wiener Jour-
nal“ de la 4 Septembrie un prim articol
în care se ăice următoarele:

„După cele întemplate în Agram
credem, că ficțiunea despre unitatea sta-

tului maghiar nu se va mai susținé. Nici
vorbirea ministrului Darányi la congresul
apicultorilor în Timișóra, nici alte vorbiri
nu ne vor înlătura convingerea, că Ger-
manii din Ungaria sunt espuși teroris-
mului celui mai brutal, — dovadă atacu-
rile la adresa redactorilor germani. *Gu-
vernul unguresc pécătuesce de decă de ani
în contra Românilor, popor inteligent și
muncilor, fără a ținé sémă de raporturile
amicale dintre Austro-Ungaria și România.*
Ar fi timpul, ca în Ungaria în loc de a fi
șoviniști și a demonstra contra inimului po-
poral, să se gândescă cei competenți la
cestiunea națiionalităților, care în Ungaria
póte avé mare influință în politica esternă,
avėndu-se în considerare, că statele din
Peninsula balcanică nu vor privi fără interes
suferințele fraților lor de pe teritoriul
ungar. Turburările din Agram pot servi
ca memento pentru șovinismul maghiar,
care vede atât de bucuros paiul în ochii
altora, ér bārna din ochii săi nu o vede“.

**Purtarea Bulgarilor față de Ro-
mânia.** „Figaro“ din Paris scrie, că în-
vitarile oficiale ale principelui Ferdinand
pentru serbările comemorative de la Sipka,
sunt deja trimise. Cel dintâiu a fost în-
vitat Țarul Nicolae, care a promis să trimi-
tă ca reprezentant pe vėrul său, marele
duce Nicolae *Nicolaevici*. Au fost invitați
generalii Ignatieff, Dragomiroff și Kouro-
patkine, ministrul de rășboi, apoi contele
Lamsdorff, ministrul al afacerilor strėine,
și în fine Țarikoff și Pobjedonosceff. Pro-
babil, că nici unul din aceștia nu vor
lipsi de la serbare. „Figaro“ își exprimă
apoi mirarea, cum de nu se aude vorbin-
du-se nimic despre regele Carol al Ro-
mâniei, nici de vre-un alt personagiu mar-
cant român. Diarul frances spune, că nu
se găsece nici un motiv în relațiunile
oficiale ale României cu Bulgaria, care se
esplice *purtarea insultătoare a Bulgariei
față de Români*, cu ocașia numitelor ser-
bări.

Cehii și pactul. Din Praga se te-
legrafeză, că Dr. Edmund Gregr a făcut
Dumineca trecută o dare de sémă alegē-
torilor săi în Schlan. El a pus în vedere
obstrucțiunea Cehilor contra pactului, decă
guvernul nu va satisface postulatelor ce-
hice. Gregr a declarat, că Cehii nu vor
lăsa să se desbată proiectul pactului. Ale-
gătorii au primit cu furtunose aplause
declarația acésta.

Altă măsură de maghiarisare a lui Wlassics.

Diecesa Gherlei, August 1902.

Onorată Redacțiune!

Adėnc revoltat în inima mea, vin a
vė aduce la cunoștință o ordinațiune, până
acum încă de marele public român necu-
noscută, a deochiatului Wlassics.

Prin acésta ordinațiune din cale afară
jienitoare, d-l Wlassics ca ministru de culte
și instrucțiune publică — care ordinațiune
pórtă data de 18 Aprilie n. a. c. nr. 17.963
— încunoscește pe Escel. Sa Episcopul
Gherlei, ca la rëndul său se dispună, „ca
chitanțele despre ajutorul de stat de 20.000
corone al părților Chiorene și Sălăgiene,
în viitor să se facă în limba maghiară de
cătră *preoți*, căci *chitanțele de până acuma*

redactate și tipărite în limba română nu
vor mai fi acceptate.

D.

Vedem și de aici, că ministrul
cultelor și-a propus a ataca acum
limba română și în biserică. Ce va
face episcopul și consistoriul din
Gherla spre apėrarea limbei oficiale
române a bisericei? Primi-va în tă-
cere lovitura? Nu vede, că se sapă
grópa limbei române în biserică și
că ordinațiunile acestea sunt numai
precursorele încercărilor, ce vor urma,
de a maghiarisa total și limba de
administrare a bisericei?

Apponyi și Șvabii.

Contele Albert Apponyi, presidentul
camerei deputaților, a asistat zilele trecute
la deschiderea esposiției economice din
Lovrin aranjată de reuniunea economică
din Bănat (șvábescă). Cu ocașiea acésta
contele Apponyi a ținut un discurs, pe care
l'a început în limba maghiară, apoi l'a con-
tinuat în *limba germană*, ca să-l înțelégă
și Șvabii adunați în număr mare. Vorbind
în limba germană, a ăis:

„Mi-se întristeză inima, pentru-că în
timpul din urmă nisce *proroci mincinoși*
vréu să separeze pe acest popor sirguin-
cios de comuniunea maghiară. Vor să
lege sentimentul german de marea na-
țiune culturală germană. Sentimentul ger-
man nu póte fi însă primejduit, când ur-
mașii celor ce au emigrat aici înainte cu
200 de ani pot și ađi să vorbescă nem-
țesce... Tradițiile arată, că pe timpul Ma-
riei Teresiei și al lui Napoleon cel mare,
precum și în 1848, tot-déuna Șvabii au
fost și s'au luptat împreună cu Maghiarii,
Șvabii așa-dér nu pot să ia solidaritate cu
Germanii dinafară de granițele țării. Con-
siderațiunile față cu viitorul încă pretind, ca
poporul acesta (Șvabii) să se alipescă strfns
de națiunea maghiară... și să se ferescă
de proroci mincinoși, cari vor să stfipescă
din inimile lor tradițiile, să nimicească vii-
torul copiilor lor și să le invenineze pre-
sentul“....

Din Lovrin Apponyi s'a dus la Vė-
șeț, ca să viziteze esposiția industrială de
acolo. A ținut și aici un discurs, în care a
dat lecții Germanilor cum se se póte și cum
se simtă și lucreze *unguresce*. A vorbit și
aici de „profeți mincinoși“, cari s'ar în-
cerca să strice prezentul și viitorul Șva-
bilor prin aceea, că-i îndemnă (profeții pe
Șvabi) să nu rupă legăturile cu Germanii
din imperiu. În Vėșeț Apponyi a ame-
ninaț, ăicend, că „față cu tendențele și
șoptirile, cari umblă să otrăvescă inimile
sincere, *trebuie luptat până la cușit, fără
nici o cruțare și rezervă*“. Li-a spus Șva-
bilor, că ei numai aici pot să-și asigure
viitorul. Făcú apoi urarea, ca Vėșețenii
să fie și pe viitor stfip puternic al „uni-
tății națiionale maghiare și al consolidării
națiionale“.

Diarele unguresci, spun că a produs
„penibilă impresie“ faptul, că directorul
Maszary l'a salutat în limba germană pe
Apponyi, care însă n'a voit să asculte
vorba germană și a ăis cătră cei din ju-
rul său: „Să mergem!“

Ce a vrut adecă Apponyi? Să facă
pe Șvabi a-și uita trecutul, a-se nega pe
ei înșiși ca individualitate națiională, și a
renunța la viitorul lor ca popor? Mare în-
cercare, dér zadarnică!

Esposiția din Pojun.

Duminecă s'a deschis în orașul Pojun, a doua esposiție regnicolară economică, sprijinită de guvern. Multă lume s'a adunat din incidentul acesta în capitala de odinioară a Ungariei. Orașul a fost pavosat. S'au prezentat numeroase deputațiuni, în fruntea fiecăreia mergând o fată țărăncă, purtând un buchet din spice de grâu, flori și fructe. Guvernul a fost reprezentat prin ministrul președinte Szell și ministrul de agricultură Darányi. Majes. Sa a fost reprezentat prin archiducele Frideric, care apăru în uniformă de general. După cântarea „Himmus“-ului din partea reuniunilor de cântări din Pojun, ministrul Darányi păși înaintea cortului în care se afla archiducele, și a ținut discursul de deschidere. El termină dîcînd, că esposiția acăsta coincide c'un an economic mai bun. Făcî urarea, ca esposiția și anul acesta bun, să fie augurul unei înfloriri economice generale, la care să ajungă generația actuală, care trăese în atîta nesiguranță și care duce zile atît de grele. Incheiî implorînd providența, ca „Augustul nostru domn nu numai să ne arete pămîntul făgăduinței, dîr să ne și ducă înfrînsul și aici să ne fericească mulți ani. Trăescă regele! Trăescă patria!“

Archiducele Frideric, patronul esposiției, a răspuns dîcînd, că e vesel de succesul pe care-l vede aici. Apreciînd sprijinul guvernului ungar, nu pôte să retacă, că meritul succesului este al reuniunilor economice regnicolare și al orașului Pojun. Incheiînd dîse:

„D-l ministru de agricultură și-a adus aminte în cuvinte atît de elogiöse de fericitîi mei strămoși. Esemplul lor am dorit să-l urmez prin aceea, că și eu singur administrez proprietățile mele, pîtruns pe deplin de tôte problemele sociale împreunate cu proprietatea și interesîndu-mă viu de sôrtea și viitorul pămîntul maghiar. Dorînd din inimă înflorirea economiei noastre, declar esposiția congresului regnicolar al II-lea deschisă.“

A urmat un scurt cercle, archiducele Frideric vorbind cu ministrul Darányi, ér archiducesa Isabela cu ministrul președinte Szell. După acăsta archiducele s'a dus să vadă esposiția.

„Függ. Magyarország“ nu scapă nici ocazia acăsta pentru a-și exprima nemulțumirea față cu membrii dinastiei. Spune, că și-a arătat archiducele Frideric eluce de căți-va ani în Pojun, totuși el nu scie unguresce și a fost o adevărată tortură a-l auđi cetîndu-și vorbirea de pe hîrtie.

Mai e nemulțumît „F. M.“, că atît la sosirea, cât și la depărtarea archiduceului, muzica militară „a vătîmat urechile“ cu cântarea imnului „Gott erhalte“. Mai de parte, comitetul arangiator a lăsat să intre cu droia în esposiție fabricanții din străinătate, care și-au marcat obiectele expuse cu inscripții comerciale etc., fără ca cei din Pojun, „al căror suflet e negru-galben“, să fi făcut vr'o obiecțiune.

Agitațiile în Macedonia.

Unul din cei doi ofițeri afiliați asociațiunei macedonene revoluționare, cari încercînd să trecă granița din spre Turcia au fost arestați de autoritățile bulgare, Sera Kimoff, e căpitan în rezervă; al doilea, un locotenent, a disertat din armata activă pentru a se produce în Macedonia ca șef de bandă.

Arestarea celor doi revoluționari s'a făcut în localitatea Dubnița,

Orî cât ar desminți telegramele oficiöse din Constantinopole, Macedonia e în plină fierbere. Agitația spiritelor întretînută de emisarii asociațiunei revoluționare din Bulgaria, a atîns, dîce „Patr.“, un grad alarmant.

Terorea bandelor macedo-bulgare, dîlnice incursiunilor ale bandelor înarmate pe teritoriul principatului de peste Du-

năre, arestările recente ale generalului Tonceff și a unui alt membru al comitetului suprem; arestarea de alaltăeri a căpitanului Sera Kimoff și a locotenentului desertor — sunt tot atâtea indicii suficiente, că ne aflăm în pređuia unui mare, dîr sîngeros eveniment.

Căci, la ce bun să ne mai facem iluzii! Când însuși vice-președintele comitetului organizațiunei revoluționare e arestat, sub invinuirea de agitațiune seditiösă — mai e posibilă o îndoiială asupra gravității proporțiunilor preparativelor bandelor? Când ofițeri în activitate desertî pentru a deveni șefi de bande, cari să terorizeze prin foc și sabie Macedonia — mai pôte fi dubiu asupra îngrijitörei contagiunii revoluționare de care e cuprîns tot ce e bulgar? Mare minune să ajungem primăvara cu statu-quo în Macedonia.

„Le Petit Bleu“ vorbind despre agitațiile din Macedonia și soluția, care s'ar puté da cestiunei macedonene, dîce că autonomia Macedoniei nu e posibilă decît sub dictatura unui stat străin. După opinia dîarului frances, România, care gravitează în cercul de atracție al triplei, e singurul stat balcanic, care răspunde la condițiile necesare, pentru a i-se încredința acăstă dictatură.

Adunarea

Societății pentru fond de teatru român în Bistrița.

(De la raportorul special al „Gaz. Trans.“)

Bistrița, 9 Septemvrie 1902.

Ultima dî.

O dovadă eclatantă despre conducerea bună a măsurilor de arangiamnt a fost, că în tot timpul cât a durat serbările culturale din Bistrița, óspeții străini au fost serviți și menajați cum nu se pôte mai bine.

Astădî, fiind ultima dî, toți óspeții au fost invitați la prînd pe la familii. În special la patru familii au fost concentrați cei mai mulți óspeți, anume: la părintele protopop Domide, la medicul Dr. Ales. Pop, la Dr. Scridon, prim-vicenotar comitatens, și la avocatul Dr. Gavrilă Tripon.

Reporterul d-vóstră a avut onörea să fie invitat la d-l Dr. Tripon, împreună cu președintele d-l Iosif Vulcan și încă vr'o 40 de óspeți, dame și domni. La doué mese mari am fost pârtași în casele ospitaliere ale amphiionului la un adevărat banchet. Dómna casei cu o amabilitate fără päreche căuta să ne mulțumescă pe fiecare din óspeții săi. S'au ținut, fresce, o serie de toaste, în cari s'au atîns multe idei frumoöse, după cari avurăm plăcerea a asculta pe d-l Dr. Șerban, care ne-a delectat cu executarea câtorva compoziții de ale d-sale la pian, și d-na Dr. Pascu, d-sóra Veturia Petran și d-l Giurgiu, cari au cântat cu vocea.

Balul.

În sala cea mare dela „Gewerbehau“ se adunase deja cea mai mare parte a drăgălașelor dansatöre, când am sosit eu. Scurt timp după aceea escelenta muzică a lui Cristof a început să cînte o „Someșană“, pe care eu, Someșan, am dansat-o tot cu o Someșană.

În fuga condeiului m-am notat pe următöarele dómne și domnişöre, cari au fost prezente la acest bal: D-na Flora Avram n. Petri (Maier); d-na Beșoan (Bistrița); d-na Chita (Bistrița); d-na Ciat (B-Prund); Cuteanu (Bistrița); Crăciun (Bistrița); Domșa (Pintic); Dr. Ivan (Năsăud); Gal (Săcuieu); Herman (Deși); Dr. Herman (Bistrița); Hângănuț (B-Prund); Iuga (Negoilesc); Dr. Login (Bistrița); Luchi (Năsăud); Mateiu (Bistrița); Moisil (Năsăud); Monastirean (Bistrița); Man (Bistrița); Mureșanu (Bistrița); Marcuș (Rodna); Nașcu (Galați); Negruț (Bistrița); Petri (Năsăud); Pletos (Năsăud); Ana Pop (Gherla); Dr. Pop (Bistrița); Dr. Parasca (Hateg); Dr. Pascu, vöd. Raveca Pop (Bistrița); Rus (Indu); Dr. Scridon (Bistrița);

Scurtu (Bistrița); Tition (Bistrița); Viteaz (Teaca); Wachsmann (B-Prud).

D-sóra: Cornelia Petri (Năsăud); Virginia Gal (Săcuieu); Miți și Ema Lupan (Silvas); Lucreția Moisil (Năsăud); Elena Domide (Bistrița); Veturia Petran (Bistrița); Emilia și Maria Cuteanu; Tili și Ghighi Filipian (Năsăud); Aurelia Herman (Deși); Marióra și Aurelia Tition (Bistrița); Camila Moldovan (Cătina); Estela Luchi (Năsăud); Leontina Beșu (B-Prund); Marița Ghica (Rîpa de sus); Natalia Grapini (Rodna); Viorica Pop (Bistrița); Blanca Marcuș (Rodna); Susana Bochiș (Borșa); Cornelia și Jenny Hângănuț (B-Prund); Ana Rus (Inda); Zoița Viteaz (Teaca); Eugenia Monastireanu (S.-Mărghita); Margareta Scurtu (Bistrița); Aurelia Cupcea (Măieruș); Ana Cucu (Bistrița); Regina Lazar (B-Tiha); Zoița Branea (Maceru); Veturia Domșa (Pintic); Hilda Wachsmann (B-Prund).

Epilog.

Serbările culturale din Bistrița ne-au lăsat cele mai plăcute impresii și plecăm din acest oraș plîni de însuflețire națională românescă, cu sincera urare, ca la o eventuală proximă adunare culturală, să putem constata cu bucurie, că din numărösa inteligența locală va fi dispărut cu desăvîrșire și cea mai mică umbră de disensiune, isvorită din motive triste și inavuable, asupra cărora de astă-dată nu insistăm, pentru-că nu vrem să tulburăm impresiile plăcute, de cari am fost pârtași.

Rep.

Arta și adevărul.

Discursul președintelui Iosif Vulcan

la deschiderea adunării generale din Bistrița a Societății pentru crearea unui fond de teatru român, în 7 Septemvrie n. 1902.

(Fine).

Noi Români, cari nu ne-am putut da partea de conlucrare la aceste evoluțiuni ale culturii omenesci, n'avem nici să îndurăm perderi, nici să notăm căștiguri. Ne aflăm însă în favorabila situație, că din pășaniile altora putem să ne scötăm concluziunile. Aceste ne învață de ce să ne ferim și ce să urmăm; aceste ne arată cum să tragem prima brazdă în ogorul întelenit al artelor, ca munca să ne fie rodnică și ca rödele muncii să rămîna trainice.

Lumina minții e adevărul, dîce vorba veche. Adevărul are să ne fie facla conducetöre în întunerecul, ce voim să străbatem. Lumina lui ne va desluși calea cea bună, calea valorii reale.

Adevărul e isvorul puterii de viață, focul care ne aprinde curajul, scutul care ne apără lucrarea, farmecul care atrage aprețierea obștei și cuvîntul care ne deșteptă conștiința mîndriei.

Priviți cât de senin se presintă în lume omul inspirat de adevăr! Fața lui e radiösă, ținuta-i demnă. El nu șovăie, căci are fixată credința sa; nu se încurcă, căci nu trebuie să nascöcescă; nu tremură, căci nu se teme de nimeni. Cu fruntea ridicată, el stă neclintit; atacurî nu-l doböră, ură nu-l strivesce, invidie nu-l nimicesce. El privește tôte nepăsător, sigur de învingere.

Cât de fericit este un ast-fel de om! Viața lui se strecöră în liniște, gînduri posomorite nu-i încrețesc fruntea, grijî supărătoare nu-i tulbură seninul cugetării, mulțumirea siguranței îl face vesel. Sărac, el se simte bogat; mic, îi pare, că este mare; slab, se crede puternic.

Starea acăsta sufletescă se oglîndează prin entusiastele versuri ale profundului nostru Eminescu:

Sunt numai mîndru, mîndru, că pot fi
Așa cum alții nu-s. Ei slabi, eu tare;
Ei mint — eu adevărul spun,
Căci nu mă tem de ale lui urmări.

El mîndru poetul și se crede mai tare decît alții, căci aceia n'au curajul a spune adevărul, și mint, dîr el îl pôte mărturisii, căci nu se teme de urmări.

A spune adevărul, este dîr o virtute, o tîrie, un titlu de mîndrie, — căci numai acela cutază să-l profeseze, care are un caracter nepătat, care nu se teme de nimic.

Cel-ce nu spune adevărul, este un om slab, lipsit de propria voință, de compătimit. El seü voese a seduce pe alții, s'eu nu cutază a fi sincer, căci are la activul seü pécate, cari îl opresc.

Omul cinstit nu minte. În familie și în viața publică, el mărturisese vecinic adevărul. Nimic nu-l abate; nici glorie, nici bani, nici persecutiune.

Nu mai acele familii sunt ferice, nu mai acele popöre au viitor, în fruntea cărora stau bărbați pîtrunși de adevăr; căci aceștia sunt ómenii cu caracter curat, cari cultivînd adevărul, sîdesc în nemul lor o putere morală și reală, puterea cea mai tare.

Să ne închinăm și noi acestei mari puteri! Să arborîm pe tôte terenele activității noastre stégul adevărului. Și sub stégul acesta să enunciîm drept credeu al nostru, că numai acela este un om de valoare, care propagă adevărul; numai un ast-fel de om pôte fi un respectabil cap de familie, un vrednic luptător al cauzelor publice, un valoros om de sciință și un bun artist.

Dacă pe tôte terenele vieții noastre numai acela pôte fi un om meritos, care servese adevărul, — cu atît mai vörtos avem să pretîndem postulatul acesta de la cei-ce vröu să trecă drept reprezentanți ai noștri în arte, căci ei au să ne reproducă sufletul, cugetarea și tot ce avem mai intim.

Să ridice dîr în inimile lor altar adevărului toți aceia, cari simt în creerii lor ardînd focul sacru al creării artistice. Adevărul să le fie farul. Să nu vadă, să nu audă, să nu simtă, să nu tölcuescă decît ce-i adevărat. Numai acesta e vrednic de ei, numai acesta are dreptul să-și reclame loc în lumea artelor.

Dacă activitatea noastră artistică va produce numai un grăunte de adevăr, lumea ne va observa și are să stea de vorbă cu noi, ca să ne putem afirma iubimul.

Stabilirea adevărului însă trebuie să se facă cu multă băgare de seimă, căci nu tôte ce par adevărate sunt aceleași în realitate; multe n'au decît aparința amăgitoare, altele au criteriul adevărului, le lipsece însă valörea morală.

Artistul are să fie condus de un sentiment estetic, care să-i determine fantasia, arătîndu-i ce pôte și ce nu pôte să reproducă. El are să examineze tôte cu deamîntunul, să le supună unei critici rigurose și să nu ne dea decît rolul acestui studiu. Nu numai are dreptul acesta, dîr i-se și impune. Intocmai cum în viață nu toți ómenii pot să fie primiți în o bună societate și nu tôte faptele se pot reproduce în publicitate, căci bunul simț s'ar revolta: ast-fel și pe terenul artelor numai aceea se pôte reprezenta, ce bunul gust apröbă.

Arta, ca răspînditörea bunului gust, nu se pôte cobori în noroiu, — ei are să aredice la sine pe toți cei-ce vin sub stégurile sale. Ridicarea acăsta se face prin propagarea eternului frumos, a cărui temelie este — adevărul.

Vă salut, domnilor și dómnelor!—Și deschid adunarea generală.

SCIRILE DILEI.

28 August v.

† Ioan Papiu. Din Gherla ne sosese scirea durerösă, că vrednicul și mult meritul preșit capitular, vicar general episcopesc și inspector al școlölor diecesane Ioan Papiu a încetat din viață. Röpösatul a fost și ca preot și ca Român timp de 37 ani ai activității sale preoțesci un bărbat de model, a cărui inima bâtea cald mai ales pentru progresul cultural al poporului nostru. Condus de dorul acesta Ioan Papiu făcuse studii profunde de limbă filologică, ér în timpul din urmă s'a ocupat mult cu bibliografia veche, cu privire la care am publicat și noi în föia noastră nisece tratate interesante ale sale. Röpösatul s'a distins și ca scriitor bisericeii și a publicat mai multe volume de predici. Odinioară a funcționat ca profesor și director la gimnasiul din Năsăud. — Diecesa Gherlei pierde într'însul un razim sincer și capabil, ér biserica și națiunea un flu credincios.

Principele moștenitor român la Berlin. Principele Ferdinand al României, invitat special de împăratul Wilhelm ca să asiste la marile manevre ale armatei germane, a sosit Luni la Berlin. Alteța Sa, fiind óspele Majestății Sale imperiale, a descins la palatul imperial din Potsdam.

La prânzul dat la curte, în onorea moștenitorului român, au asistat, afară de membrii familiei imperiale, și lord Roberts, generalissimul armatei engleze; d-l Stătescu însărcinatul de afaceri al legațiunii române din Berlin și d-l colonel Valleau, atașatul militar român.

Majestatea Sa nu va merge la Clușiu. Ministrul președinte Coloman Szell a încunoscintat pe președintele comitetului pentru statua regelui *Matia*, că din cauza multelor ocupațiuni nu va merge la inaugurarea statuei. Monarchul va fi reprezentat prin archiducele *Iosif*.

Manevrele marinei române au fost hotărâte pentru luna Septemvrie. De la 1—15 Septemvrie divisiunea de Dunăre va face eserciții de tir la Sulina, ér divisiunea de mare va face evoluțiuni. De la 15—30 Septemvrie ambele divisiuni vor face manevre combinate. Dăcă însă guvernul rus și cel turcesc vor alege luna Septemvrie pentru primirea visitei esca-drei românești, care va visita toate porturile din Marea Négră, atunci manevrele vor fi amânate pentru luna Octomvrie. Visita porturilor din Marea Négră va ține 13 zile.

Amânarea congresului studentesc. „Tribuna“ din Roma comentând scirea despre amânarea congresului „Corda Fratres“ dăce, că „monarchia austro-ungară e în mare fierbere și că aici s'ar teme de orî ce schînteie....“

Temenele — suverane. Chinesii au rămas pe jos cu temenelele și laudele lor. Regii și sultanii orientului întrebunțază și astăzi în curtenitórele lor plecaciuni, vorbe mărețe, atribuindu-și titluri, pe cari nu le au: ca Regele regilor, împératul împératorilor etc. Pentru european ar fi prea bôcâne aceste imitații. Impératul *Wilhelm* a găsit însă mijlocul să pôtă gratula pe bunul și iubitul său „vër“, țarul *Nicolae*, cu o titulatură nouă, atribuindu-și și lui una la fel. Cu ocazia întîlnirii dela Reval, *Wilhelm II*, după ce a eșit la largul mării, a telegrafat țarului prin semnalele convenționale ale marinarilor, următorul salut: „*Amiralul mărilor vestice salută pe amiralul oceanului pacific!*“ Ér Țarul i-ar fi răspuns: — „*Cale bună!*“

Stipendii. Pentru dobândirea stipendiilor din fundațiunea vicarului „*Köszeghy*“, se publică concurs cu termin până la finea lui Septemvrie st. n. Pot concura juriști și studenți gimnasiali de origine nobili români din Maramureș. La petiție sunt a-se alătura: carte de botez, atestat de origine nobilă și română și testimoniul din anul școl. trecut. Petițiile adresate cătră comitat, sunt a se trimite la subscrisul. *Sighet* la 8 Septemvrie 1902. *Tit Bud*, vicarul Maramureșului.

Adunare de controlă. Magistratul orașenesc face cunoscut, că *adunarea de controlă a honveđimeii*, din acest an, se va ține în zilele de 1, 2, și 3 Octomvrie la 9 ore a. m. în casarma honveđilor. Sunt obligați a-se presenta honveđii, cari se affă aici (în Brașov), fără considerare, dăcă sunt stabiliți orî nu în acest oraș orî la despărțământul de honveđi căruia aparțin. Vor fi obligați a-se presenta și acei honveđi, cari aparțin honveđimeii din cealaltă parte a monarchiei, cari de la 1 Oct. 1901 și până inclusiv la finea lui Septemvrie n'au fost înrolați nici pentru serviciul activ, nici pentru deprinderea de arme. În fine au a-se presenta toți aceia, cari în anul 1891 au fost asentați pentru armata permanentă și cu finea anului 1901 au fost trecuți la honveđime. [Honveđii cu domiciliul în *Scheiă* se vor presenta la 1 Oct., cei din *Brașovul-vechiu* și *Stupini* la 2 Oct., cei din *Cetate*, *Blumena*, *Timișul-de-jos* și *de sus*, *Dêrste*, *Predeal* și cei de la *fabrica de zahăr* la 3 Oct. Pentru honveđii, cari din motive legale au lipsit de la adunarea de controlă, se va ține în 20 Noemvrie în localul arătat, mai sus o controlă suplimentară.

Bietul Sălăgian! Cetim în „*Alkotmány*“: Advocatul din Năsăud Dr. Simon

Pap a cumpărat la licitație un pământ arător în hotarul Bărgăului (Bistrița). El a luat în păseseiunea sa pământul prin concursul autorității. Autoritatea însă orientându-se după datele cărții funduare, i-a predat un pământ străin. Contra acesta a protestat proprietarul pământului, Luca Sălăgian din Borgo-Bistrița. Afacerea acesta era să se resolve în 19 l. c. Arendașul actual al pământului a adunat recolta de pe pământ și voia s'o ducă acasă. Sălăgian s'a opus, și în urma acesta arendașul a cerut concesiunea autorității. La ordinul autorității au apărut la locul cu pricina doi gendarmi din Borgoprund. Sălăgian înarmat cu un ciomag, a atacat pe gendarmi. Atunci gendarmii l'au deținut pe Sălăgian și fiind-că el se opunea totuși, au vrut să-l pună în fiară. Când unul din gendarmi voia să-l lege, Sălăgian i-a dat un ghiont cu atâta putere, încât gendarmul se răsurnă. Celalalt gendarm i-a pus baioneta în piept, dăr Sălăgian prinse arma gendarmului deja cădută și era p'aci să i-o smulgă din mână. Vedënd primejdia, gendarmul descărcă pușca, și Sălăgian cădă mort....

Tesaur găsit. Diarele vieneze publice scirea, că într'o pădure lângă Wioka, câți-va lucrători de la calea ferată au găsit lângă granița rusescă, la o adâncime de un metru, mai întăiu o sabie bine conservată și apoi o cantitate estra-ordinară de monede de aur și arme de tot soiul. Se crede, că s'a găsit tesaurul de răboi al insurgenților poloneși din 1864.

Musica orașenescă va cânta mâne Joi la 6^{1/2}, pe promenadă. — Aceeași musică va da la 14 Sept. un *concert* în sala de la hotel „Europa“. Inceputul la 8 ore sêra.

In Villa Kertsch etagiul al doilea, constător din 4 odăi, bucatărie, cămară etc., dela 1 Octomvrie de închiriat.

Necrolog.

Subscriții în numele lor și al număróselor rudenii, cu inima înfrântă de durere anunță trecerea din viață acesta la o viață mai fericită a prea iubitului și neuitatului lor frate, ginere, unchiu, cumnat, vër și nepot:

Reverendissimul domn

Ioan Papiu

preposit capitular, vicariu gener. episcopesc etc.

întemplată la 8 l. c. st. n. la 2^{1/2} ore dimineața în al 67 an al vieții și 37 al proepției, după un morb îndelungat, provădut cu sântele sacrameinte ale muribunđilor. Astrucarea osémintelor scumpului defunct se va face la 10 l. c. st. n. la 3 ore d. m. în cimiterul gr. cat. din loc, ér misa pentru repausul sufletului adormitului în Domnul se va ține Vineri în 12 l. c. la 10 ore în capela episcopescă și la 8 ore în biserica gr. cat. din Candia Gherlei. Fie-i țêrina ușoră și memoria bine-cuvântată!

Gherla, la 8 Septemvrie 1901.

Ioan Cheșeli Dragomir protopop ca socru, Ioan Cheresteș preot ca unchiu, Vasiliu cu soția și pruncii, Ana cu soțul și pruncii, Mariuca cu soțul și pruncii, ca frați și surori, cumnați, cumnate, nepoți și nepóte. Ioan Papiu, Marta Ioan, Alexandru, Petru, Iuliana, Augustin, Alesandru, Anica, Ionuc și Aurel Cheresteș cu familiile, familia Bodonyi și alte nêmurî mai aproape și mai departe, și cunoscuți.

— **Capitulul bisericeii catedrale gr. cat. de Gherla** publică asemenea un anunț funebrel din incidentul morții fericitului preposit capitular Ion Papiu, arătând, că sânta liturghie funebrelă pentru odihna sufletului răsosatului se va celebra Vineri la 12 Septemvrie 10 ore în capela episcopescă.

Din Raportul general

al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ pentru anul 1901.

Onorată adunare generală!

Conform dispozițiilor §-lui 23' din statute, avem onorul a presenta următorul raport despre activitatea noastră în anul 1901 și despre momentele mai însemnate din viața Asociațiunii dela ultima adunare generală încóce.

I. Ședințele.

Comitetul central a ținut 12 ședințe ordinare și 5 extraordinare, în total 17 ședințe. Procecele verbale redactate despre ședințele comitetului au fost publicate în partea oficială a „Transilvaniei“, pentru-ca toți membrii Asociațiunii să pôtă fi în curent cu afacerile acesteia.

Prin 269 decisiuni comitetul central a rezolvat toate afacerile supuse deliberării sale.

Numărul exhibitelor a fost 969, cu 88 mai multe, decât în anul precedent.

Decisiunile adunării generale din anul trecut comitetul central a căutat să le execute întocmai. 1. În deosebi a căutat să finalizeze afacerea lăsămîntului lui Dr. Ioan Nichita în sensul hotărîrii luate de adunarea generală, cum se va raporta sub capitolul III al acestui raport; 2, a îndreptat pe prim secretarul Asociațiunii cu scrierea istoricului acesteia, care se va țipări în mai multe mii de exemplare încă în anul acesta și se vor distribui în cele mai mari cercuri; 3. a dispus, ca din valórea realităților Asoc. să se amortizeze un procent, ceea-ce s'a și făcut și în inventarul, ce se presentă ca aclus la acest raport; 4. propunerea d-lui Dr. D. P. Barcianu referitoare la centralizarea cuotelor de binefacere ale băncilor noastre, a transpus-o delegațiunii acestora, în sântul căreia cestiunea de asemenea era sulevată de mai înainte și forma obiect de studiu.

Am rugat presidiul delegațiunii, ca la timpul său să ne informeze asupra decisiunii, ce se va lua, când apoi nu vom întărđia a raporta și onoratei adunări generale. — Comitetul central crede a fi procedat corect cu privire la această propunere; căci nimeni altul nu pôte fi mai competent a se pronunța în cauză, de cât înseși băncile, respective reprezentanța acestora, delegațiunea băncilor.

Nu mai puțin s'a căutat a se executa și decisiunile referitoare la activitatea despărțământilor și la acuirea de noi membri, precum și decisiunea prin care se exprimă dorința a se face la școla civilă de fete toate economiile posibile. Capitolele cari tratăză despre despărțăminte, membri și școla de fete vor dovedi întru cât comitetul central s'a conformat acestor decisiuni.

Membrii Asociațiunii.

Asociațiunea are 1580 membri, anumiți: 1. Membrii onorari (în viață) 6; 2. membrii secțiunilor 39; 3. membrii fundatori (în viață) 86; 4. membrii pe viață 212; 5. membrii ordinari 1237.

Față de anul trecut se arată o creștere de 47 membri.

Averea Asociațiunii.

Din rațiociniu se vede, că în 1901 percepțiunile fondului general au fost de K 33,644-18, mai mult cu K 1,102-65 de cât în anul precedent, ér erogatiunile de K 24,531-40, mai puțin cu 3,469-83 de cât în anul precedent și cu K 557-40 peste preliminarium.

Averea fondului general a fost la finea anului trecut de K 287,185-70. Această sumă e cu K 842-40 mai mică de cât cea din anul 1900; ceea-ce se explică prin amortisirea a câte unui procent din edificiiile Asociațiunii în suma de K 2,114-48. Amortisirea s'a făcut în înțelesul decisiunii adunării generale din anul trecut. Dăcă amortisirea nu s'ar fi efectuit, fondul general arăta o creștere de K 1,272-08.

Intrégă averea administrată de comitetul central a fost de K 542,303-14, cu K 48,402-77 mai mult de cât în anul precedent. La această creștere a contribuit cu mai bine de jumătate fondul Casei naționale.

În legătură cu acestea rugăm Onorata adunare generală, ca să mai iee act de următoarele:

1. Fostul protopop *Alexandru Costa* din Oarta-de-sus a testat Asociațiunii suma de K 600.—, din ale cărei interese să se ajutoreze studenții români sêraci, dându-se preferință celor înrudiți cu testatorul. Pertractarea acestui lăsămînt s'a efectuit deja și eređii, în deosebi soția testatorului, tot odată până e în viață usufructura acestei sume, s'au învoit, ca suma testată să se întabuleze pe realitățile rêmase dela Al. Costa. Intabularea s'a îndeplinit.

2. Afacerea lăsămîntului lui *George Filip din Tășnad* încă nici astăzi nu este finalizată. Dăr la propunerea d-lui Andreiú Coșma, s'a decis a se înceca o împăciuire judecătórescă cu eređii testatorului. Cu încheierea împăciuirii au fost încredințați domni *George Pop de Băsesci*, *Alimpiu Barbolovici* și *Dr. George Papp*.

3. Eređii nemulțămîți ai lui *Ioan Petran* au pornit proces pentru invalidarea testamentului acestuia. La timpul său vor

raporta amênunțit în această afacere; până la acest termin nu s'a adus nici o decisiune judecătórescă.

4. Cu privire la lăsămîntul lui Dr. Ioan Nichita ne-am conformat decisiunii Nr. 8 lit. e) a adunării generale din anul trecut. S'a reinceput pertractarea cu eređii. Cu excepțiunea unor neînsemnate amênunte s'a ajuns la o înțelegere favorabilă. În raportul proxim credem a puté da detaliile necesare referitoare la această fundațiune.

5. Realitățile rêmase de *Ioan Iancu* fost preot în Vidra-de-sus, s'au vëndut parochiei gr. or. din aceea comună. Contractul s'a încheiat în Aprilie a. tr., dăr nu este încă intabulat, de ore-ce a trebuit să se obțină mai întăiu aprobarea consistóriului archidieceșan din Sibiu. Pentru anii 1901 și 1902 realitățile au fost date în arândă în favorul fundațiunii, ce se va înființa.

6. Donațiuni a primit Asociațiunea: 1. dela institutul de credit și de economii „*Albina*“ K 2000.— pentru trebuințele școlei civile de fete; 2. dela funcționarii din Sibiu ai institului „*Albina*“ K 54-24 pentru „Fondul G. Barițiu;“ și 3. dela d-l Nicolae Racoța, medic în Șeica-mare, K 10.— pentru „Fondul G. Barițiu.“

(Va urma.)

Literatură.

Au apărut:

„**Gramatica Română** pentru învățământul secundar“, de Dr. Ioan *Petran*, profesor. Partea II *Sintaxa*. Edițiunea II Arad, 1902 Editura autorului. Prețul 1 cor. 50 bani.

— „**Frumosul**“, studiu psihologic, de Dr. *Dimitrie Magdu*. Retipărire din „*Familia*“. Oradea-mare 1902. Prețul 1 cor.

ULTIME SCIRI.

Năsăud, 10 Septemvrie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.“) Ađi se face în Gherla înmormântarea canonicului *Ioan Papiu*, fost profesor și director al gimnasiului român de aici. Din incidentul acesta la biserica și la gimnasiul din Năsăud s'a arborat drapelul negru.

Bruxella, 9 Septemvrie. *Chamberlain* a respins toate propunerile generalilor burî. De aceea generalii vor da o proclamațiune, spre a demasca atitudinea infidelă a Angliei în decursul negocierilor de pace, și a apela la lumea civilizată, ca să le sprijinescă opera reculegerii naționalității lor. În 10 Septemvrie sosesc generalii burî în Haga, Joi în Amsterdam și Vineri în Bruxella. Pretutindenți se aranjază marî manifestațiuni. Delarey e bolnav.

Belgrad, 9 Septemvrie. Damele din Belgrad au decis să țină un meeting de protestare în afacerea esceselor croate. Diarele sêrbesci toate condamnă aceste escese, exprimând speranța, că inteligența croată vedënd sêlbătăciile plebei din Agram, va face tot posibilul, ca agitatorii clericali ai masselor rêtăcite să nu aducă pagube noué causei Croaților.

Redactorul diarului sêrbesc „*Mali Journal*“ *Pera Sević*, mergënd la Semlin în afaceri private, a fost deținut de poliție. I-sa interdis de a mai veni la Semlin. El a fost espedat la Belgrad.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 9 Septemvre 1902.

Hotel Europa: Dr. *Culian*, Iași; *Motun*, Sinaia; *Constantin*, Bran; *Mihaly*, Clușiu; *Goldschmid*, Finger Viena; *Salamon*, Gherla.

Hotel București: *Adleff*, Sighișoara; *Niculescu*, București; *Iovancic*, Viena; *Kleiu*, Budapesta; *Simacek*, Brașov.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Truian H. Pop*.

**Dela „Tipografia A. Mureșlanu“
din Brașov,**

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge
de lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
acomandatie.)

Monologe de Antoniu Pop:

- Nr. 1. Pe neașteptate . . . . . 08 b.
  - Nr. 2. Pentru ce am rămas
flacău bătrân . . . . . 16 b.
  - Nr. 3. La anul nou . . . . . 08 b.
  - Nr. 4. Ce nici prin minte nu
mi-a trecut . . . . . 08 b.
  - Nr. 5. O pățanie . . . . . 08 b.
- Tote la oaltă 48 b. plus 10 b. porto.

**Asupra situației, articoli și foișore de
Ion A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)**

**Influența franceză în România de Al.
Xenopol profesor la universitatea din Iași
Cu 50 b. + 5 b. porto.**

**Priveag, ediția I-a de Ioan Iosif Sco-
opol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.**

**Poesii de A. A. Macedonski. Preț.
3 cor. pl. 20 b. porto.**

**Infocata și nenorocita dragoste a lui
Filarot și Antusei, o povestire foarte frumoasă
în versuri, păstrată din bătrâni. Preț. 24 b.
pl. 3 porto.**

**Prosă și versuri. fabule de Gr. M.
Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.**

**Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a.
Femeia în versuri pentru popor de I. Tom
Totan învățator, preț. 20 b. plus 3 b. porto**

**Scritori, cefitori și critici de N. Ră-
dulescu-Niger 50 b plus 5 b. porto.**

**Lira Sfoului său cântarea sârbătoris-
tor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plu-
10 b. porto.**

**Buna chivernisală, carte pentru toți
intocmită după ideile lui Sam. Smiles de
Theodor V. Pacățianu. 40 bani plus 5 b.
porto.**

**Monologuri în versuri seria a 2-a după
Auguste Vacquerie. Eugene Manuel, Uh-
land, Emile Goudean. E. Grenet-Dancour
și L. Balisbonne de Nicolae Țincu. 1 cor
plus 5 b. porto.**

**Imbunătățirea stărei sătenilor de Gr.
G. Păncescu, preț. 50 b. + 5 b. porto.**

**Cu vârfuri penei, scrieri satirico-humo-
ristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b.
porto.**

**Ionel educațiunea unui bun copil. Carte
pentru părinți și alți educatori. „Principele
morale și creștinești“ de care trebuie să se
conducă părinții n. educațiunea copiilor
lor. Copiii bine crescuți sunt cea mai sump-
tăvisterie a părinților și cel mai bun prinos
pe altarul neamului de V. Gr. Borovanu
profesor de filosofie și pedagogie. Prețul
2 cor. plus 20 b. porto.**

**Poesii de Vasile Ranta Buticescu.
Edițiunea „Amicului Familiei“ Prețul 1
cor. 20 b. plus 10 b. porto.**

**Istoria legii nouă scrisă de Dr. Victor
Samigelski. Tomul II: Isus ca pr-or. Cu
aprobarea Prea-venerabilului Ordinariat me-
tropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgă-
raș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.**

**Excursiuni pe muntii Terei Bărei și
a Făgărașului din punctul „La om“ de pe
„Bucei“ până dincolo de „Negoiul“. Des-
coperir, întregite cu schițe istorice despre
Cas elele și țera Făgărașului de I. Turcu.
protonotar pensionat al comitetului Făgă-
raș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.**

Sz. 5870—1902

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirrre teszi, hogy Paskovits János végrehajthatónak Moasa Miklós és neje Paraszkiva végrehajtást szenvedő elleni 806 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbírószág) területén levő és a brassói 4092 sz. tlkvben fekvő 6635. 6636/1 hrsz. épületes ingatlanra 609 koronában, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokat 1902 évi szeptember hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor az alólirt tlkvi hatóság 5 sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi június hó 28-ik napján.

A. kir. törvényszék, mint tlknyvi hatóság.

1—1.688)

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Septembrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de corone ung. 4%	98.20
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	—
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	—
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	—
Bonuri rurale ungare 4%	97.75
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.15
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de aur austr.	121.45
Losuri din 1860.	152.10
Acții de-ale Bânței austro-ungare	16.02
Acții de-ale Bânței ung. de credit	738.—
Acții de-ale Bânței austr. de credit	694.—
Napoleonori	19.05
Mârzi imperiale germane	117.02
London vista	239.62 1/2
Paris vista	95.10
Rente austr. 4% de corone	10.30
Note italiene	94.60

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Septembrie n. 1902.

Banot rom. Cump.	18.90	Vend.	18.94
Argint român.	18.8	"	18.88
Napoleonori.	19.04	"	19.07
Galbeni.	11.20	"	10.80
Ruble R. sesci	2.54	"	—
Mârzi germane	117.25	"	—
Lire turcesci	21.40	"	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

Anunț.

Subsemnata, care am practicat timp îndelungat ca **gubernantă și profesora de casă**, cunoscând toate detaliile educației copiilor, **doresc a primi câteva copile** cu întreaga întreținere.

Numai conversație germană.
Dau și lecții private în toate obiectele școlilor primare
Rogându-mă de binevoitorul concurs

cu totă stima

Ida Stephani,

3—3 (650) Strada Castelului 55.

Se primesc una sau două fetițe

la o familie germană în apropierea de școlile române și germane cu **totă întreținerea**, unde poate învăța limba nemțească și dife ite lucruri de mână, cu preț moderat

A se adresa în **Strada Orfanilor nr. 5**, (parter în dreapta cătră stradă).

AVIS.

Am onórea a aduce la cunoscința Onor. public, că începând dela 1-a Septembrie a. c. am luat asupra-mi în regie proprie

**Restaurația „BOULEVARD“
(VILA KERTSCH).**

Esperiența câștigată în acésta branșe atât în orașele mari din Ungaria, cât și pe piața de aci, mă pune în plăcuta poziție de a mulțumi pe deplin pe onor. óspeți.

Rogându-mă de sprijinul onor. public, sunt

cu totă stima
JOHANN JANURA.

Sz. 6866—1902.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi hogy „Furnica“ takpénztár végrehajthatónak Debu Román végrehajtást szenvedő elleni 310 korona — fillér tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv. szék (a sárkányi kir. járásbírószág) területén fekvő az uj-sinkai 102. sz. tlkvben Debu Bukura Irimie, valamint végrehajtást szenvedett nevén álló

223, 234 hrsz. ingatlanra	330 kor. 4079, 4080	}	hrs. ingtlra	72 kor.
1447	18		4128, 4129	
2007	10	4551	"	16 "
2013	50	4574, 4577	"	65 "
3086	71	4610	"	31 "
3098	36	4640	"	16 "
3253	49	4680, 4681	"	50 "
3656	91	4719, 4721	"	103 "
4050, 4100	36	koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902 évi Október hó 1-ső napján délelőtt 9 órakor Uj-Sinkán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatui fog.		

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sz. bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarás, 1902 évi június hó 20-ik napján.
A kir. járásbírószág, mint tlknyvi hatóság

655.1—1

Schupiter
kir. albiró.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . 24 „	Pe un an . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
— mandate postale. —

Domnii carí se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lámurit și a arăta și posta ultimă.

**Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“**